

Šiame numeryje skaitykite

2 psl.

Nuo molio trobelės – iki
pirmaujančio ūkio

3 psl.

Akmenys – sodybos
puošmena

Sveikatingumo šventėje
– bendrystės pajauta

4 psl.

Jiems birželis – neeilinių
gimtadienių mėnuo

5 psl.

„Tiché“ – krištoninis
pasaulinės šlovės skonis

Finalines plaukimo varžy-
tuves laimejo Džiugas

6 psl.

Ar reikia karves išmelžti
iki paskutinio pieno lašo?

7 psl.

Karščio streso galima
išvengti

8 psl.

Telšių miesto šventėje –
su DŽIUGU!

„Žemaitijos pieno“
valdyba sveikina

Leidžia
Lietuvos
pieno ūkių
asociacija
kartą per mėnesį,
nuo 1995 09 23.

Pienininkystė

Be darbo negali būti doro, laimingio gyvenimo. A.Čechovas

2016 06 20, Nr.6 (224)

Sūris DŽIUGAS – ant aukščiausios pakopos Briuselyje!

Didžiuojamės galédami pasidalinti džiugia žinia
apie naujausią tarptautinį vertinimą!

**CRYSTAL TASTE
AWARD**
suteiktas sūriui
DŽIUGAS Gourmet!

2016.06.02 iš The International Taste & Quality Institute būtinės Briuselyje gavome pranešimą, kad kietojo sūrio DŽIUGAS Gourmet, brandinto 36 mėnesius, skonis ir kokybė vėl puikiai įvertinti ir ši kartą aukščiausiu, Krištoninio skonio apdovanojimu (Crystal taste award). Ši nominacija suteikiama tik tiems produktams, kurie 3 metus iš eilės pelnė 3 aukso žvaigždes iš 3 galimų ir vėl puikiai pasirodė komisijai, kuri skonį ir kokybę vertina akluoju būdu. Tad šiemet DŽIUGAS Gourmet įvertintas aukščiausiu galimu laipteliu Europos skonio ir Kokybės Institute.

SVEIKINAME

geriausius gegužės mėnesio ūkininkus pagal
skirtingas superkamo pieno kieko grupes

Pirmoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 50 iki 199 kg natūralaus pieno)
Aloyzas Virketis – Žernių k., Žemaičių Kalvarijos sen., Plungės r.

Antroje grupėje

(per dieną parduoda nuo 200 iki 499 kg natūralaus pieno)
Stanislava Pocevičienė – Jurgaičių k., Alsėdžių sen., Plungės r.

Trečioje grupėje

(per dieną parduoda nuo 500 iki 999 kg natūralaus pieno)
Rimantas Galbuogis – Vilkyškių k., Vilkyškių sen., Pagėgių sav.

Ketvirtijoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 1000 iki 1999 kg natūralaus pieno)
Irena Rudienė – Sutkų k., Mažonų sen., Tauragės r.

Penktajoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 2000 kg ir daugiau natūralaus pieno)
Algimantas Čėjauskas – Tučių k., Nevarėnų sen., Telšių r.

Geriausio ekologiško pieno gamintoja

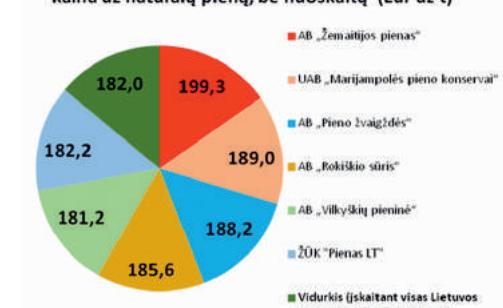
Vygandas Jokubaitis – Pajūralio k., Kvėdarnos sen., Šilalės r.

Apie pieno sektoriaus būklę Europoje ir Lietuvoje

2016 m. gegužės mėnesį Lietuvoje pieną supirkо 65 įmonės
Informacija apie mokėtą pieno supirkimo kainą 2016 m. gegužės mėnesį

Eil. Nr.	ES valstybės narė	PVM tarifai	
		pieno produktams, (%)	perkamam žaliaviniam pienui, (%)
1	2	3	4
1	Jungtinė Karalystė	0	0
2	Vokietija	7	7
3	Estija	20	20
4	Latvija	21	21
5	Lietuva	21	21
6	Lenkija	5 ir 8	5
7	Prancūzija	5,5	5,5
8	Italija (* standartinis 10%, o 8,8% kompensoja valstybė)	4	*1,2
9	Nederlandai (Olandija)	6	6

Vidutinė 2016 m. gegužės mėn. įmonės mokėta
kaina už natūralų pieną, be nuoskaitų (EUR už t)

Natūralaus pieno kaina 2016 m. gegužės mėn.
mokėta pieno gamintojams, parduodantiems
daugiau kaip 40 t pieno per mėnesį, (EUR už t)

Nuo molio trobelės – iki pirmaujančio ūkio

Stojus Lietuvos nepriklausomybei, naujos ūkininkų sodybos pradėjo kurtis ant plynų laukų. Važiuojant iš Šilalės į Telšius, tuomet akį traukė paplentėje lipdoma molio trobelė. Ilgokai ji stovėjo tuščia, kol pagaliau ten užvирė tikras gyvenimas ir ūkininkavimas.

Arūnas Zajančauskas.

Algirdas Dačkevičius

Seniai norejosi užsukti pas čia gyvenančius žmones, kol nepasitaikė tinkamos progos. „Tai Arūno Zajančausko sodyba. Šis ūkininkas – vienas iš geriausiųjų“ – kartą pravažiuojant pro šalį pasidžiaugė „Žemaitijos pieno“ Zaliavos pirkimo vadybininkas Valdas Adomauskas.

Ėjo laikas, apie Arūno darbštumą skelbė „Pienininkystės“ laik-

sitiko, kad kartą užklydo sužeistas partizanas, o jis aptiko stribai. Seneliui buvo prilipdyta „liaudies priešo“ etiketė ir kaip politinis kalinys dešimčiai metų išsiuistas į Komijos Autonominės Respublikos Sytyvkarą lagerį.

I Varnius pargrįžo tik 1956-aisiais. Džiugu, kad seneliui pavyko slaukti laisvos Lietuvos. Ir prie molio trobelės „lipdymo“ jis prisdėjo, mat nuo senų senovės žinojo, kaip iš molio statomi ilgaamžiai pastatai. Žinoma, darbo daug:

Irena ir Arūnas Zajančauskai su meile rūpinasi piendavėmis.

raštis, o jo nuotrauka puikavosi tarp savo grupėje ketvirčio geriausiųjų pagal visus vertinimo kriterijus. Be prižiūri, darbštuoju su žmona Irena dovanota išvyka į Anykščių kraštą. I šią kelionę išleido dukra Greta, kuri šiuo metu padeda tėvams. Dar šeimoje auga 13-metė Simas ir 9-metė Ineta. „Laukiu, kol Simas ugčels, tai bus didelė paspartis, nes jaučiu, kad jis gali būti mano pamaina“ – samprotavo tėvas.

Begržtant į sodybos ir ūkio kūrimosi ištakas, jos apipintos idomia istorija. Gatautiškė – Šilalės ir Telšių rajono paribys – neišvengė sovietinės valdžios represijos kirčio. Vyksiant klasius kovai, nukentėjo ir Arūno senelis Selvestras, doras ūkininkas. Taip jau at-

mės ūkio mašinomis. Tai labai praverė pradėjus ūkininkauti“, – pasakojo Arūnas.

Be Arūno, šeimoje augo brolis Darius ir sesuo Virginija. Jie abu senokai Švedijoje ir ten duoną pelnosi. Ten buvo išvykės darbuoti ir Arūnas, bet vėl pargrįžo į gimtą kraštą, mat tevai 2009-aisiais metais dovanovo jam žemę.

„Gerai, kad ji aplink sodybą, tai daug patogiau visus darbus nudirbt. Karvutes iš ganyklos parvarome į fermą, kur įrengta pieno linija, ir ten melžiamė“, – pasakojo Irena ir Arūnas. Žinoma, sutuoktiniai yra pasiskirstę pagrindiniai darbais – Irenai melžimas, o vyrui – technikos priežiūra ir visi kitai žemdirbiškieji rūpesčiai. Ūkiui susitaprēti leido dalyvavimas „Jaunojo ūkininko“ ir „Žemės ūkio valdų modernizavimo“ programose. Prieš tai tévai buvo dalyvavę Nitratų direktyvos programoje. Laibai daug lėšų pareikalavo mėšli-

tvenkinius su malonumu neria. Dar vienas šunelis sodyboje amžiui pririštas.

Apie karvių veislų gerinimą, pasak Arūno, jis daug sužino iš „visaglio interneto“, taip pat dalyvauja įvairiuose seminaruose. Ūkininkai išbandė ne vieną karvių veislę. Pasak jų, holsteinų pienavės neblogos, bet su jomis kyla daugiau sveikatingumo problemų. Geros Norvegų žalosios, bet jų trumpos kojos. Dabar apsistota prie Kanados airšyrų. Šios žalmargės turėtų ateityje pakeisti mišrią bandą. Su jomis ir dėl sveikatos rūpesčių mažiau.

Ūkininkai užsiminė, jog labai svarbu kokybiškas karvių séklinimas. Už profesionalų darbą jie pagyrė veterinarijos gydytoją Rimutę Kaminską. Geras ir kitas veterinarijos specialistas Algis Brazauskas. Arūnas pastebėjo, kad šiuose krastuose žalujų karvių retai kur pamatysi, o jos jam patin-

ka. Be to, šių karvių pienas baltymingesnis.

Ūkininkų bandos pieno kokybė – nepriekaištinga. Jie dalyvauja kasdienėje pieno mėginiai atrinkimo tvarkoje ir už kokybišką pieną gauna iš „Žemaitijos pieno“ bendrovės piedū.

„Labai svarbu taisyklingai melžti, rūpestingai prižiūrėti tešmenį ir piendaves šertti tik visaverčiais pašarais“, – sakė Irena.

Arūnas papasakojo, kad pagrindinis pašaras žiemą – šienainis, kurį rulonuoja. Jis daug vertingesnis už šieną, nes pastarajį vartant ir grébiant, nukiliams žolių lapai, o palieka vien stagarai. Ūkininkai perka kombinuotų pašarų, mineralinių piedū, duoda melaso ir alaus mielių piendavių energijai pakelti.

Anksčiau prie sodybos stūksojo nemažai avilių, dabar jie įkurdinti tolėliau ir yra Arūno 75-me-

Irena ir Arūnas Zajančauskai su savo atžalomis.

Pirmieji šienainio rulonai – jau kieme.

dės statyba, bet ją, pasak ūkininko, trūks pllys reikėjo įrengti. Ne mažų išlaidų atseikėta ir rekonstrukcijai. Ir visą techniką reikėjo įsigyti, nes pradžia buvo tik nedidelis traktoriukas DT-25.

Zajančauskai pagrindinių dėmesį skiria pienininkystei. Jie kitaip darbais neužsikrauna. „Neauginame nei grūdinį kultūrų, nei bulvių, kie me pas mus ir paukščių nepamasty. Ši pavasarį nusipirkau porą patelių triušių, nes juos nuo vaisystės labai myliu“, – pasakojo Arūnas.

Ir iš tikrujų kieme karaliauja tik nuotaikingasis labradoro retriveris Džeris. Kur šeimininkai pagalj ar akmenį numes – iš ten atneš. Net j šalimaus sodybos iškastus

čio tévo žinioje. Žinoma, sūnus, kai turi laiko, užmesta akį į bičių šeimynų darbą ir pagelbsti tėvui.

O laiko niekada nebūna per daug. Net besipliuškenančios žuvies tvenkinyje nėra kada pažvejoti. Sūnus kartais su pavydu žvelgia į tėvus, kurie gali kada nori ir į Švediją jo brolio bei sesers nubykti aplankyt. Ir dabar neseniai iš ten parkeliaivo.

Arūno galvoje suskia įvairiausiai planai. Kadangi banda su priaugliu sunkiai betelpa dabartinėje ferme, ateityje reikėtų statyti naują. Viltis sužimba pažvelgus į sūnų Simą, kuris yra prisirišęs prie protėvių ir tėvų žemės.

Džeriu nejveikiamų kliūčių nėra.

Akmenys – sodybos puošmena

Telšių rajone, Eigirdžių miestelyje gyvenantis Stasys Rimgaila, nutvėrės laisvą minutę, netingi su akmenimis pasigalyneti, todėl jo sodybą puošia lauko rieduliai.

Stasys išradinai sukonstravo akmeninę tvorą, tarp rūpestingai ir patikimai pritvirtintų vielinės tvoros segmentų pripildamas akmenų. Praktiška ir originalu – kitos tokios bet kur nepamatysi!

„Supyliau apie 20 tonų akmenų.

Per gerą trejetą dieną, pasitelkės techniką, ir padariau“, – pasakojo Stasys.

Sodybos pakraštyje akį patraukia akmenų kalnelis, tarp kurių netrūksta žaliuojančios ir žydičios augmenijos. O kur dar kie-

me tyvuliuojantis baseinėlis, grįstas akmenimis!

Ir visa tai – aplinkos grožiu neabejingų Gražinos ir Stasio Rimgailų kieme, šiek tiek „pagaunant“ laiko nuo ūkininkavimo.

Ūkininkai neabejingo naujovėms, todėl noriai dalyvauja kasdienėje pieno mėginijų atrinkimo tvarkoje. Tai juos skatina dirbtį dar geriau, nes už kokybišką pieną „Žemaitijos pieno“ bendrovė moka piedus.

Eigirdžių miestelis – Stasiui kaip ir gimtasis. Mat jis gimė ir augo visai netoliene – už penketo kilometrų – Norvydų kaime. Žmona – irgi žemaitė, kilusi iš Kretingos.

Stasys yra dirbęs ir tuometėje Telšių skaičiavimo mašinų gamykloje, išbandė vairuotojo ir kombinininko amatą. O nebaigtą statyti namą pirko iš kolūkio.

Savarankiskai ūkininkauti ėmësi palengva. Pradėjo nuo 2-3 karvucių, vėliau atsirado 5. Norėdami sutvirtinti, ūkininkai dalyvavo europinėse paramos programose: Pieno ir Nitratų, Žemės ūkio valdų modernizavimo. Dabar Stasys gali pasigirti, kad ūkyje technikos netrūksta, o ūkiniai pastatai rekonstruoti.

Stasys Rimgaila su gimtadienių pasveikino Lietuvos pieno ūkių asociacijos direktorių Rigilda Banienė ir „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadovybės Valdas Adomauskas.

Šeimoje užaugo net 4 atžalos. „Du gyvena Norvegijoje, o likusieji – Lietuvoje“, – šypsodamas pasakojo Stasys.

Tarp išvykusių svetur – sūnus Vidas ir dukra Vaida. Dar viena dukra gyvena ir darbuojasi Klaipėdoje. Gerai, kad nors vienas iš ketvertuko paliko téviškėje. Tai Adomas. Jis – dešinioji tévo ranka. Drauge daug sparčiau viską galima nuveikti, ypač per šienapjūtę.

Ūkininkų žemės netoliene sody-

bos nedaug – gal 6 ar 7 hektarai, o melžiamos karvutės ganosi už penketo kilometrų. Ten Stasys savo jégomis yra jsirengęs melžimo aikštelię.

Vidurvasary ar per šv. Kalėdas vaikai susirenka pas tébus. Iš Norvegijos su téveliais atvyksta ir anūkėliai Skaištė, Matas bei Kevinas. Čia jų laukia mažasis Neitas, Adomo ir Dovilės sūnus. Tokios akimirkos labai šildo ir stiprina tarpusavio ryšius.

Sodybos kieme – akmenimis grįstas baseinėlis.

Akmeninė tvora – originalu ir praktiška.

Šis akmenų kalnas – Stasio darbštumo ir kūrybiškumo liudininkas.

Sveikatingumo šventėje – bendrystės pajauta

„Žemaitijos pieno“ bendrovė puoselėja šaunius sveikatinimo renginius. Dar neišblėso įspūdingas atsisveikinimas iki rudens su „Ateities“ pagrindinės mokyklos baseinu, kuriame įmonės darbuotojai su savo šeimų nariais nemožamai praleidžia ne vieną turiningą valandą, o jau pakvietė ne mažiau įdomus kitas renginys „Sveikatingumo šventė 2016“. Ji įvyko gegužės 28 dieną, kur taip pat turiningai praleisti laiką galėjo ir įmonės darbuotojai, ir jų šeimų nariai.

Šventės organizatorės profesinės sveikatos specialistė Odeta Bružinskaitė ir mokymų vadybininkė Kristina Sutkienė pasistengia, kad kasmet būtų kūrybiškai parenkama vis kita vietovė su naujomis, įdomiomis užduotimis ir rungtimis.

Siemet šventės dalyviai rinkosi prie Germanto vilos, kur po sveikinimo kalbos ir mankštost iškeiliavo į žygį pėsčiomis aplink gražuolį Germaną ežerą.

Diena nudžiugino pavydėtinu saulėtu oru, kaip tik tinkamu tokiai šventei gamtoje organizuoti. Žygio metu dalyvių laukė punktai, kuriuose dainuojamos dainos,

ieškoma paslėpto „lobio“, reikėjo „gelbėti“ komandos draugą po traumos. Žinoma, viskas kūrybinai buvo surežisuočia.

Žygio dalyviai – dideli ir maži – buvo nusiteikę linksmai ir energingai. Likus trečdalui atkarpos, prie Germano ežero krantinės pasitiko šauliai, kurie vaišino puikaus skonio sriuba ir kareiviška koše.

Keturų valandų 11 kilometrų žygio atkarpa įveikta ir vainikuota diplomų ir prizų įteikimu. Liko malonūs vasaros pradžios prisiminimai, graži bendrystės pajauta, skatinanti dirbtį įmonėje su kūrybišku entuziazmu ir drauge siekiant tik geriausių rezultatų.

Jie švenčia neeilinių gimtadienį!

Birželio mėnesį neeilinių gimtadienių sukaktis ir jubilieus šventė trys ūkininkai, pieną tiekiantys „Žemaitijos pienui“.

40 metų jubilieus su koks Jurgita Girkantiene iš Kelmės rajono Pakražančio seniūnijos Grinių kaimo.

50 metų gimtadienius pasitiko Klaipėdos rajono Judrėnų seniūnijos Mataičių kaimo ūkininkas Dalius Saudargas ir Mažeikių rajono Sedos seniūnijos Kulšėnų kaimo ūkininkas Vidmantas Baužys.

Juos pasveikinti atvyko Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorė Rigilda Banienė, „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo direktoriaus pavaduotoja Liudvina Skurdelenė, vadybininkai Donatas Viskontas ir Aldona Krikščiūnienė.

Gyvenimas – kaip vaivorykštė

Loreta ir Vidmantas Baužiai, įsikūrę Sedos seniūnijos Kulšėnų kaime, sako, kad jų gyvenimas kažkuo panašus į vaivorykštę. Viena iš ryškesnių spalvų birželį – Vidmanto auksinis gimtadienio jubiliejus.

Vidmantas Baužys su gimtadienio jubiliejumi pasveikino „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo direktoriaus pavaduotoja Liudvina Skurdelenė ir Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorių Rigildą Banienę.

Žinoma, visuomet norisi gyvenime tik gražesnių ir jaukesnių spalvų, bet dažnai jos neprieklauso nuo norų.

Vidmantas augo Grūstėje, o į Kulšėnų kaimą tėvai persikelė, kai jam buvo dvejetas metukų. Ir darbar toje vietoje tebegyvena mama su seserimi Daiva.

Vidmantas žmona Loreta – sediškė. Kaip pati juokauja, teko miestą į kaimą išmaininti. Ji buhalterė ekonomistė, tai savaran-

kiškai ūkininkaujant tokia profesija labai reikalinga, kad visi ūkio svertai būtų finansiškai tvarkingai sustyguoti.

Vidmantas zootechniko-séklintojo profesiją įgijo besimokydamas Klaipėdos žemės ūkio technikumė. Prie gyvulių jis traukė nuo mažens, nes tėvai dirbo fermoje, tai sūnus ten skubėdavo pagelbėti. Po mokslų Klaipėdoje jis tapo fermos vedėju.

Iširus kolūkiui, šeima nusipirk

fermą, žemės, nes mama tik 33 arus buvo dovanojusi.

„Reikėjo įteisinti žemę po fermą, nes ankstesni kolūkiniai dokumentai per visą sumaištį buvo kažkur dingę. Kol tuos 33 arus įteisinau, būčiau ir hektarą žemės nupirkęs“, – prisiminės biurokratinius barjerus, sako Vidmantas.

Loreta prisimena, kad į priekį visuomet vedė didelis entuziazmas. Iš pradžių bandė laikyti kiaules, vėliau apie 11 metų su pieno produktais vykdavo į turgtus. „Kokių tik sūrių neprispaudžiau, o pats didžiausias – net 12 kilogramų – buvo užsakytas Joninių šventėms“, – pasakojo Loreta. Vis tiks nuolatinė „tarnystė“ turgui pabodo. Pradėjo pieną tiekti perdirbėjams. Jau daugiau kaip 15 metų bendradarbiauja su „Žemaitijos pieno“ bendrove.

Ūkininkai dalyvavo Pieno ir Nitratų direktyvos, taip pat Žemės ūkio valdų modernizavimo programose. Šiuo metu technikos stygiumi skystis negalėtų, ypač per šienapjūtę. Pašarus patys susišienauja, presuoja ir rulonuoja. Dar piendavėms augina ir grūdinį kultūrų.

(Nukelta į 6 psl.)

Dalius Saudargas.

Gimtinėje, prie Šalpės

Dalius Saudargas šiuo metu ūkininkauja Klaipėdos rajono Judrėnų seniūnijos Mataičių kaime.

„Mataičiai – mano gimtasis kaimas. Čia 1989-aisiais su šeima įsikurėme tuomečiam Judrėnų tarybinio ūkio name“, – prisiminė Dalius. Turėdamas mechanizatoriaus profesiją, Dalius anuomočių ūkių gyvavimo laikais dirbo traktorininku, kombainininku, vairuodavo ir kitokias mašinas. Jo žmona Jolanda yra dirbusi tuometėje Šilalės rajono Kaltinėnų pieninėje pieno laborante, o Mataičiuose jai daugiausiai teko atžalas auginti ir prie namų ūkio suktis.

Vyriausioji dukra Simona, baigu-

si Klaipėdos universitete geografiją, šiuo mokslu labiau nesusidomėjo – traukė augmenija. Ji dabar uostamiestyje darbuojasi „Žaliasoje stotelėje“. Tėvai džiaugiasi, kai Simona, parsukubėjusi į tėviškę, nesėdi rankų sudėjusi – tuo lekia į sodą apžiūrėti, ar ten kokios ligos ir kenkėjai neįsimetė. Ji randa būdų, kaip augalams padėti, nes apie juos puikiai išmano. Kita dukra Vaida – pagrindinė pagalbininkė šienapjūtėje.

(Nukelta į 6 psl.)

Drauge ieškant gyvenimo kokybės

Jurgitos Girkantiénės veržlų charakteri išduoda ryžtu spinduliuojančios akys ir pašnekovą greitai patraukiantis itaigus bendravimas.

Jauna moteris tarsi sukas nuo latinių pokyčių verpetuose. Jai neužteko baigtis Konservatorijos ir Šiaulių universitete pradinį klasinį pedagogikos. Prie šių profesijų prisidėjo ir trečioji – socialinė pedagogika ir psychologija. Jau 14 metų darbuojasi Šiaulių miesto Gytrų progimnazijoje socialine pedagoje. Bet tai dar ne viskas: Jurgita ūkininkauja tėvonijoje – Kelmės rajono Pakražančio seniūnijos Grinių kaimo. Iš kur tiek energijos visur suspėti?

Pasirodo, jis slypi tėvų ir protėvių šaknyse. Jurgitos tėtis Vidas Verpečinskas nuo jaunumės buvo ne iš kelmo spirtas, visokio vargo patyrė, bet keliais alkūnėmis į žmones išejo. Jo tėvas irgi sumanus buvo. Turėjo savo name Jurbarke dažyklą ir verpyklą, be to, sodybą su žeme kaime. Gal būtų ir Sibiro tremties neišvengės, nes anuomet sovietinė valdžia darbščiausius ir gudriausius lietuvius trėmė, bet netikėta nelaimė Nemune, atsiuntusi liga, o vėliau ir mirti, ji pasiglemžė iš gyvenimo. Tai nė kiek nesugraudino tuometės

stalininės valdžios. 1947-aisiais nuosavas namas praktiškai buvo atimtas, paliekant tik vieną kambarėlį, kur turėjo glaučius mama su ketvertu vaikų.

Būdamas energingas, Vidas mėgo sportą. Jis šiandien su paragba kalba apie tuometį fizinio lavinimo mokytoją Joną Stankevičių. Šis pedagogas buvo labai universalus: su moksleiviais žaidavo įvairiausius sportinius žaidimus. Vidas irgi azartiskai žaidė viską, todėl ir daug džiugesio patiravo iškovodamas pergales įvairose sporto šakose. Sportiškas charakteris nulėmė jo pasirinktą profesiją. Tapo fizinio lavinimo mokytoju ir 1968-aisiais atvyko į Kelmės rajono Pakražančio vidurinę mokyklą. Kodėl jurbarkietis pasirinko ši Žemaitijos miestelį? Gal dėl to, kad jo sesuo gyveno netoliuose, Kražiuose.

Tuomet jo būsimoji žmona Laisvutė buvo studentė. Ji, baigusi Šiaulių pedagoginių institutą ir įjungusi pradinių klasių pedagogės specialybę, pargrindo į Pakražančių 1973 metų birželio 8-oji jauniems

Jurgita Girkantiénė su tėčiu Vidu Verpečinsku ir „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininke Aldona Krikščiūnienė (dešinėje).

pedagogams tapo lemtinga. Vidas ir Laisvutė sumainė aukso žiedus. Jaunavedžiai pasistatė namą, kuris šiandien po rekonstrukcijos nepažįstamai pasikeitės.

Bene septynetą metų Vidas dirbo kūno kultūros mokytoju. Per tą laiką daug sportinių rezultatų – ir asmeninių, ir su moksleiviais – pasiekta. Tuomet futbolo aikštė atstodavo arklių ganykla su ten įtaisytais vartais. Sportuoti ne-

vengė, ypač žaisti tenisą, ir žmona. Vėliau Vido kelialai pasuko į tuometes „Nemuno“ ir „Žalgirio“ sporto organizacijas, tačiau, stojus Lietuvos nepriklausomybei, jos palengva pradėjo irti.

„Bene sunkiausiai metai buvo 1994-ieji, kai netekau darbo“, – prisiminė Vidas. Bet veiklus žmonas greitai buvo pastebėtas ir net dvejetų kadencijų vadovavo Pakražančio seniūnijai. Vėliau, apie

2000-uosius, sumanė savarankiškai ūkininkauti. Savo jėgomis pasistatė 70 vietų fermą, kad tilptų ne tik piendavės, bet ir telyčios su veršeliais. „Fermą statėme labai taupiai, tvirtčiau sumūrydami tik jos kampus, o vėliau ekonomišku skiediniu išpildami sienas. Taip sustaupytų lėšų didesniams negu 500 kv. metrų stogui“, – šypsodamas pasakojo šeimos galva.

Ir prie karvių melžimo buvo nusprenėdės savo žmonos nepriileisti. Pamena, kaip su uošviu – veterinarijos gydytoju – į Kaliningrado sritį važiavo piendavių pirkti. O melžti jas išmoko per mėnesį. Šiandien su šypsena Vidas prisimena, kad visgi be žmonos pagalbos neišsiverė. „Kai iš pradžių laikėme penketą karvučių, nors labai stengiausi, Laisvutė pamelždavo trejetą, o aš dvi“, – pasakojo pašnekovas.

Žmona, ūkio kūrimas be ekonominių pagrindo būtų neįmanomas. Pasak Vido, dar tarybiniais laikais jie stengesi gyventi gasparoriškai, taipiai ir pragmatiškai. Šeima dirbo išsijuosusi: augino nutrijas, turėjo didelį šiltnamį, kur žydėjo gėlės.

(Nukelta į 6 psl.)

„Tiché“ – krištolinis pasaulinės šlovės skonis

Lietuviškas natūralus gazuotas mineralinis vanduo „Tiché“ tarptautiniame konkurse „Superior Taste Award“ jau trečią kartą gavo aukščiausią įvertinimą už išskirtinį skonį ir kokybę. Suteiktas apdovanojimas lietuviškam gazuiniui šimt metų leido patekti tarp viso labo keliasdešimties lyderių pasaulyje, kuriuos ant aukščiausios kokybės pakylas užkėlė profesionalūs skonio ekspertai iš visos Europos.

Prestižinį konkursą jau daugiau nei dešimtmetį rengia nepriklausomas Tarptautinis skonio ir kokybės institutas (International Taste and Quality Institut – iTQi), kurio komisiją sudaro Europos kulinarijos ir someljė institucijų nariai bei maisto ekspertai. Produktų kvapą, vaizdą, skonį, skaidrumą ir kitas savybes Bruselyje įvykusiam renginyje vertino net 125 aukščiausio lygio profesionalai. Apdovanojami daugiau nei 70 proc. bendrų komisijos balų gavę produktai bei gérimalai. Aukščiausią – trių aukščių žvaigždučių – apdovanojimą, liudijantį išskirtinį skonį ir kokybę, gauna kone vienbalsiai komisijos narių palankiai įvertinti gaminiai.

„Natūralus gazuotas mineralinis vanduo „Tiché“ trimis žvaigžduotėmis apdovanojamas jau trečius metus iš eilės – pagal konkursą taisykles, tokio pripažinimo sulaukę produktai įvertinami jau aukštėsiu – „Crystal Taste Award“ – kokybės ženklu. Žinoma, nepaprastai džiaugiamės tokiu reikšmingu geriausiu Europos ekspertų įvertinimu ir didžiuojamės, jog šis unikalios kokybės ir grynumo natūralus mineralinis vanduo tryksta čia, Lietuvoje“, – sakė Edvardas Brazaitis, „Tiché“ rinkodaros vadovas.

Vertina žinomi profesionalai

„Superior Taste Award“ – vienintelis kokybės ženklas, liudijantis, jog produkto skonių įvertino geriausiai Europos maisto ekspertai, o juo pažymėti gaminiai atitinka aukščiausius skonio standartus. Professionalumui bei vertinimo skaidrumui renginio organizatoriai skiria ypatingą dėmesį: komisijos nariai kruopščiai atrenkami bendradarbiaujant su prestižinėmis Europos kulinarijos organizacijomis, produktai ir gérimalai ragaujami aklos degustacijos metu, o apie degustuojamą produktą komisijos nariai žino vienintelį dalyką – kategoriją, kurioje šis vertinamas. Nei pavadinimas, nei išvaidza, nei kilmės šalis jiems neatskleidžiama. Renginys vyksta tris dienas ir ekspertai produktą paprastai gauna rauti keliškai – žinoma, net neįtardami, jog kartą jau įvertino jį.

Šimt Tarptautinio skonio ir kokybės instituto komisija išragavo rekordinį skaičių – 1859 – maisto produktų ir gérimalų iš 83 pasaulyje. Tik 43 gamintojai namo parsiveš „Crystal Taste Award“ apdovanojimą už savo produktą. Lietuviškas mineralinis vanduo „Tiché“ – vienas iš jų.

„Šis apdovanojimas – dar viena

puiki žinia ne tik visai mūsų komandai, bet ir pirkėjams, klientams, visiems, kurių mėgstamas vanduo aukštai vertinamas ir pasaulinio lygio ekspertų. Tai, kad gebame konkurruoti su geriausiais vandens gamintojais iš Italijos, Ispanijos, Graikijos, Vokietijos ir tiki net ir išrankiausio, tikrai daug išragavusio profesionalo skoniu – didelis pripažinimas ir mums, kaip gaminėjams“, – tikina E. Brazaitis.

Gamtos kūrinys iš žemės gelmių

Tiesa, teigt, kad mineralinis vanduo „Tiché“ yra gaminamas – ne visai tikslu: atkimirė šio vandens buteliuką, Jūs geriate tą patį vandenį, kuris teka giliai žemės glūdumoje. Telšiuose esantis grėžinys, į kurį sutilptu du vienas ant kito sustatyti Eifelio bokštai, – giliausias ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje vidutinės mineralizacijos natūralaus mineralinio vandens grėžinys. Paprastai tokiam gylyje stūksančiam vandenye būna be galio daug mineralinių medžiagų, tad prieš patiekiant vartotojui, jį būtina skiesti. „Tiché“ – itin reta išimtis. Tai vienintelis vidutinės mineralizacijos natūralus mineralinis vanduo, idealiai subalansuotas pačios gamtos, todėl dirbtinai gerinti jo kokybės nebeleidžia. Mineralai – kalcis, magnis, sulfatai – į jį skverbés ilgiau nei 10 tūkstančių metų, tad drąsiai galima sakyti, jog kurdam iš vandenė ranka rankon dirbo laikas ir gamta. Kad būtų išsaugotas jo unikalumas, šis natūralus minera-

Geriausi pasaulyje skonio ekspertai, prestižiniame Tarptautinio skonio ir kokybės instituto konkurse Bruselyje, natūralus gazuotas mineralinis vanduo TICHÉ trečius metus iš eilės įvertintas aukso žvaigždėmis ir skyrių tarptautinį CRYSTAL TASTE AWARD įvertinimą už skonį ir kokybę.

linis vanduo išgaunamas nerūdijančiais plieno vamzdžiais, apsaugančiais jį nuo bet kokio išorės poveikio ir iš versmės išplistomas tiesiai į butelius be jokio salycio su oru. Taigi ant vartotojų stalo atsiduria žmogaus rankų nepalies-

tas gamtos kūrinys, gimes Žemaičių gelmėse: natūraliai susiformavęs, tobulos sudėties, dirbtiniai neskiestas ir be jokių priedų, idealiai švarus lietuviškas natūralus mineralinis vanduo, tinkantis gerti kasdien be jokių apribojimų.

Finalines plaukimo varžytuvės laimėjo Džiugas

Šiųmetis rajono antrokelį finalinis plaukimą paženklinatas gražiu sutapimu: mitologinio Telšių įkūrėjo – milžino Džiugo mieste – varžytuvės laimėjo Džiugas Klevas.

Algirdas Dačkevičius

Socialinė akcija „Telšiuose ant klasę baigi – plaukti moki“, pagarsėjusi mūsų šalyje savo unikalumu, vyksta nuo 2010 metų. Jos iniciatorius ir pagrindinis rėmėjas – „Žemaitijos pienas“. Prie sveikintinos iniciatyvos prisijungė Telšių rajono savivaldybė ir „Ateities“ pagrindinė mokykla.

Verta pastebėti, jog telšiškiai buvo iniciatorių, išjudindami mūsų šalyje ir kitus rajonus rengti panašias socialines akcijas.

Šiųmet finalinę plaukimo šventę pradėjo „Ateities“ pagrindinės mokyklos vadovė Rita Motiejūnienė. Ji pasveikino finalininkus, kurie su trenerėmis Inga Zeniauskienė ir Lilija Puodžiukaitienė apiplaukė garbės ratą baseine.

Renginyje dalyvavo rajono valdžios atstovų. „Džiugu, kad, prasidedant vasarai, galime pamatyti, kaip mūsų antrokams pasisekė projekte „Telšiuose antrą klasę baigi – plaukti moki“. Manau, kad šis projektas – puiki dovana: vaikai ir sportuoja, ir išmoka ta saugiai elgtis vandenye. Simbolinis sutapimas, kad šis finalinis plaukimą vyksta tuo metu, kaip ir Europos plaukimo čempionatas. Galbūt ir čia, mūsų baseine, iš šiandien plauksiančių ant-

nimo reikalų skyriaus vedėja Daunutė Mažeikienė, padékodama „Žemaitijos pieno“ bendrovei ir šauniems plaukimo treneriams, pastebėjö, kad projektas iš visų darbu, skirtų vaikams, bene pats vertingiausias, nes per šešerius metus plaukti išmoko 2090 vaikų. Tokiai minčiai pritarė ir renginyje dalyvavęs šio skyriaus vyr. specialistas Vygaantas Macevičius, tiesiogiai kuravęs socialinę akciją.

„Vaikai, niekas iš jūsų neatsime-

nate, kaip žengėte pirmuosius žingsnius, kaip išmokote vaikščioti. Užtat „Žemaitijos pienas“ stengiasi, kad kiekvienas iš Jūsų puiškai prisimintų tas akimirkas, kai išmokote plaukti!“, – sėkmės jaučiasiems plaukikams linkėjo „Žemaitijos pieno“ pardavimų vadovė Jurgita Petruskienė.

Suraibuliavo baseino vanduo ir prasidėjo finalinės varžytuvės. Joje dalyvavo 53 antrokeliai. Atskiurai rungėsi mergaitės ir berniukai.

Nugalėtoja tapo Enrika Kačinskaitė iš „Saulėtekio“ mokyklos, 25 metrus laisvu stiliumi nuplaukusi per 24,86 sekundės. „Kranto“ progimnazijos auklėtinės Eimilė Kačinskaitė ir Ugnė Vyšniauskaitė pasidalino antrają ir trečiąją vietas. Pirmosios mergaitės plaukimo rezultatas – 25,95 sekundės, o antrosios – 29,42 sekundės.

Iš berniukų lyderiavo jau minėtos „Saulėtekio“ mokyklos moksleivis Džiugas Klevas, parodės geriausią rezultatą – 24,86 sekundės.

Antras buvo Ridas Kačinskas iš „Ateities“ pagrindinės mokyklos (24,08 sek.), o trečias – „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos auklėtinis Elius Kniuras (24,60 sek.).

Šventinę nuotaiką padėjo kurti du PIK-NIK plėšomų sūrio dešrelėlių personažai – Žirafa ir PIK-NIK dešrelė. Vaikus varžytuvėse nuotaikingai palaikė jų tėveliai.

Renginyje nepamiršta geru žodžiu paminėti „Ateities“ pagrindinės mokyklos plaukimo trenerių Lilijos Puodžiukaitienės, Ingos Zeniauskienės, Vytauto Mickaus.

Plaukė dalyviai, nugalėtojai ir projekto socialiniai partneriai apdovanoti „Žemaitijos pieno“ dovanomis ir padėkos raštais. Finalinio plaukimo nugalėtojams saldžius prizus įteikė vicemeras K. Gusačovas.

Atėjusi vasara vaikus pakvies prie upių ir ežerų. Antrokeliai, išmokę plaukti baseine, vandenye jausis daug saugiau ir užtikrinčiau.

Patys greičiausiai finalinio plaukimo dalyviai apdovanoti specialiai įsteigtais „Žemaitijos pieno“ prizais, o greičiausiu plaukikų iš berniukų pripažintas Džiugas.

Gyvenimas – kaip vaivorykštė

(Atkelta iš 4 psl.)

Kai turi laiko, prie daugelio darbų prikimba dukra Vidmantė, šiuo metu mokslus baigianti Lietuvos sveikatos mokslų universitete. Ji – būsimoji veterinarinės maisto saugos diplomantė. „Būdama penkerių metų, jau kibo į traktoriaus vairą, o šiuo metu turi ir traktorininko, ir vairuotojo teises, taip pat sugeba darbuotis su visomis žemės ūkio mašinomis“, – gyrė dukrą mama.

Šešiolikametis sūnus Mantas – taip pat didelis pagalbininkas.

Visą laiką šeima stengési kuo labiau stiprinti ūki, savo buities gerovę nukeldami ateicių. Sąjone – gyvenamojo namo statyba, bet nuolat trūksta lėšų, o ir bankai dykai paskolų nedalina, jas reikia nuolat grąžinti.

Vis tik gyvenimas rieda į priekį, savo spalvomis tai džiugindamas, tai nubraukdamas šypsenas nuo veido.

Šiuo metu ūkininkai dalyvauja kasdienėje pie-

no mėginių atrinkimo tvarkoje ir, pasak „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo direktoriaus pavaudutojos Liudvinos Skurdelienės, rūpinasi pieno kokybe.

Fermoje įrengta pieno linija palengvina darbą. Karvutės ganomos netoliše ganykloje, o nakčiai pargenamos į fermą.

Pieną „Žemaitijos pieno“ bendrovei tiekia ir netoliše gyvenantys Vidmanto brolis Saulius bei sesuo Daiva.

„Visi su „Žemaitijos pieno“ esame susiję, o ir mano sesuo dirba šioje bendrovėje – yra Žemaitės pieno surinkimo punkto vedėja“, – šypsodamasi sako Loreta.

Gyvenimas visko išmoko. Vidmantas yra iš tu vyrų, kurie sugeba daug ką padaryti: niekuomet sugriuvus technikai nesižvalgo svetur pas remontininkus, o pats sudėtingiausias technikos „ligas“ įveikia.

Darbų ir gyvenimo vaivorykštė lydi šią šeimą. Palinkėkime jai kuo šviesesnių spalvų.

Gimtinėje, prie Šalpės

(Atkelta iš 4 psl.)

„Ji drąsiai sėda prie traktoriaus vairo – pjauna žolę ir ją grėbia“, – šypsodamasis pasakojo Dalius. Žinoma, kai turi laiko, Vaida nevengia ir mamai padėti karvutes melžti.

Saudargų jauniausiasis – Vilnius – tik savaitgaliais gali tėveliams pagelbēti, nes, būdamas tiltų statybininkas, turi užtektinai darbo ir važinėjasi po Lietuvą.

Dalius užsiminė, jog ūkininkaudami rémési tik Pieno programos direktyva. Šiaip šeima viską savo rankomis susikūrė. Pasistatė tvartą, tik ganyklos tolokai – net už 4, 5 ar 7 kilometrų. Ūkininkų karvių bandos pieno kokybė gera. Tai pastebėjo ir „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkas Donatas Viskontas.

Sodybos aplinką pagyvina jaukus vasaros namelis su įspūdingu ažuoliu stalu. „Per dvi savaites, artėjant dukros Simonos dvidešimtmečiu, ir surenčiau“, – prisiminė nagingasis ūkininkas. Tiesa, ir jam, ir dukrai šie metai – jubiliejiniai. Tėvas švenčia 50-ąjį gimtadienį, o Simona – 25-metį.

„Taip jau gyvenime likimiškai susiklostė, kad visa šeima per trejetą mėnesių – gegužę, birželį ir liepą – savo gimtadienius atšvenčiamė“, – šypsodamasis pasakojo Dalius.

Tykių savo vandenis neša Šalpės upelis, prie kurio, gimtinę pamileš, darbuojasi Dalius su savo darbščia šeimyna. Smagu, kad ir vaikai už jūrų marių neišlėkė, o pelnos duoną savame krašte, tévų nepamiršdami ir jiems visada į pagalbą atskubėdami.

Drauge ieškant gyvenimo kokybės

(Atkelta iš 4 psl.)

Ypač sekmingai prieš Vėlinės parduodavo karališkiasias chrizantemas. „Vien iš savo algų geresnio gyvenimo nebūtume susikūrė. Juk reikėjo ir žemės, ir gyvulių pirkti. O kur dar statybų ir kitos ūkinės išlaidos, kurių buvo per akis“, – prisiminė Vidas.

Regėdama darbštuolius tévus, nuo jų stengési neatsilikti ir vien-turté dukra Jurgita. Būdama šešerių, ji jau mokėjo pamelžti karvutę. Ir šiandien Jurgita, kaip pati prisipažista, visuomet glaudžiasi prie jaukaus tévų sparne. „Vienai veikti – ne man“, – prisipažista jauna moteris, žvilgtelėjusi į savo tévą.

Ūkininkavimą, matyt, ją patraukė gimtinės aplinka, sentimentai iš vaikystės – kalamam kuolui, prie kurio rišamas buliukas, vėliau

kelionei dviračiais, gabenant pienelį kuo skubiau, kad jis nesugiztų. Visuomet prie širdies ir gamta. Ištekėjusi stengési savo jauku kampelių kurti. Su sutuoktiniu Virgilijumi namelį susirentė soduose, bet vėliau žvilgsnis krypo ieškotis kurtis dar jaukiau. Taip, beveik po dvejų metų, rudenį duris atvers naujas namas miesto pakrašty, gamtos priežglobstye.

Prie pirmojo namo statybos tévelis labiau prikibo, bet be jo miško medienos ir antrasis nebūtų taip greitai išdygęs.

Jurgita su Virgilijumi augina dvi atžalas: dukrą Elzbieta ir sūnų Jogailą. Elzbieta lankė muzikos mokyklą ir groja smuiku. „Tai mano neišspildžiusi svajonė, nes aš groju pianinu“, – šypsodamasi kalbėjo mama. Mergaitė turi ir kitą pomėgi, kuris ją vis labiau užvaldo

– žaidžia tinklinį. Jogaila – pui-kus jaunasis šachmatininkas. Jis ir Lietuvoje prizinių vietų laimėjo. „Jogailai daug nepakam-davosi, jis turi savo nuomonę“, – prisiminės anūko charakterį, porino senelis. Smagu, kai visi draugės suvažiuoja. Gimtadienių progomis, kadangi dukra su anūke muzikalios, ir savų koncertų surengia.

Girkantų šeimyną ir gausiam žiūrovų ratui nebijo pasirodyti. Jie, rengiant kalėdinį šeimų koncertą, net dvejetą metų „Saulės“ koncertų salėje koncertavo.

„Vertinu ir branginu gyvenimą, ieškau jo kokybės. Matyt, iš čia kyla ir gražesnio gyvenamojo kampelio ieškojimas, pasižentimas šeimai ir namams“, – prisipažista Jurgita. Ir naujajame name, pasak jos, net surasta treje-

tas vietų, kur galėtų stovėti dideles šeimyninės stalas, prie kurio susėtų artimiausi žmonės ir tikri būčuliai.

O grįžtant į ūkininkavimo peri-petijas, būtina pastebėti, jog šeimyninės darbas duoda puikių rezultatų. „Pienas iš Pakražančio tiekiamas tik legendiniam sūriui DŽIUGAS gaminti“, – šypsodamasi pasakojo „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkė Aliona Krikščiūnienė. Ji pastebėjo, jog iš šio miestelio net keturi tokie ūkininkai sekmingai bendradarbiauja su „Žemaitijos pieno“ bendrove. Visi jie dalyvauja kasdienėje pieno mėginių atrinkimo tvarkoje ir yra patenkinti.

„Vertinu sąžiningą partnerystę“, – kalbėdamas apie „Žemaitijos pieno“ bendrovę užsiminė Vidas. Jis pastebėjo, kad didelę

sékmę neša tik nuoširdus darbas ir meilė gyvuliu. „Prisimenu nuo mažens, babūnėlė trejetą karvučių turėjo, o kaip jas mylėjo. To momė ir mus, be to, iš senolės taupumo išmokau“, – į paeiti mintimis nuklydo Vidas.

Dukra Jurgita irgi tévui pritarė. Ji papasakojo apie sekmingą dalyvavimą su vaikais Žemės ūkio ministerijos surengtame projekte „Šviečiamoji gyvulininkystė“. „Tai labai vertingas projektas, ypač vaikams, nutolusiems nuo kaimo. Žinoma, jeigu pati neūkininkaučiau, sunkokai būčiau laimėjusi šį projektą o ir jį praktiškai įgyvendinti būtų keblu“, – sakė Jurgita.

Ir tévas, ir dukra, tikriausiai ir viena darsi šeimyna, turi savų svajonių, kurios skatina drauge ieškoti gyvenimo kokybės. O kas atkakliai ieško, tas ir randa.

Ar reikia karves išmelžti iki paskutinio pieno lašo?

Dirbdama fermose konsultante, susiduriu su situacija, kai melžėjos dėl informacijos trūkumo daro klaidas melžimo proceso metu ir taip nesąmoningai žaloja karves. Ši kartą pasidalinsiu savo žiniomis apie karvių permelžimą ir taip vadinamą „melžimo aparato tempimą žemyn“, kai melžėja nori išmelžti iki paskutinio pieno lašo.

Julia Sakhnevych

Problema yra tame, kad melžėjos mano pateiktą informaciją ir patarimus priima pažodžiui, jei aš sakau, kad karvė reikia išmelžti iki galo, tai melžėja taip ir elgiasi. Ji melžimo aparate nustato rankinio stabdymo funkciją ir vienai karvę melžia 15-20 minučių, vėliau melžimo aparatai tampa į šonus, kad tik karvės tešmenye nelikytų nélašio. Tokios permelžiamos karvės nusilpsta ir greitai atsiduria mėsos kombinatai.

Norint, kad karvė būtų sveika, ilgai gyventų ir neštų ilgalaikį pelną, reikia į ja žūrėti kaip į gyvą organizmą, turintį savo poreikių, o ne kaip į „pieno gamybos mašiną“. Žinoma, karvė reikia išmelžti iki galo, kad tešmenye būtų vėtus kito ciklo pienui gaminti, tačiau melžimo aparato tempimas žemyn 20-

žimo metu yra labai žalingas dėl pieno kanalų pertempimo.

Tokiu atveju pieno kanalas išsi-tempia ir susiaurėja, o karvė daug lėčiau atiduoda pieną. Užtenka dvių-trių melžimo aparato tempimų žemyn, kad būtų pakanka speniu pieno kanalui. To pasekoje speniai po melžimo nevisiškai užsidaro, todėl labai padidėja tikimybė, kad nešvarumai, mikroorganizmai ir bakterijos pateks į speniu vidų ir sukels mastitą.

Reikia pridurti ir tai, kad melžimo aparato, kuris veikia vakuumo principu, tempimas žemyn yra skausmingas karvei, o ji, jausdama skausmą, neatiduoda viso pieno ir gali imti baimintis eiti į melžimo aikštę. Melžėjai gali tekti imtis fizinių priemonių (mušimo). Kai karvė jaučia baimę ir fiziniu skausmu grėsmę, jos organizme išsiskiria adrenalinas, pastarasis susstabdo oksitocino išsiskyrimą 20-

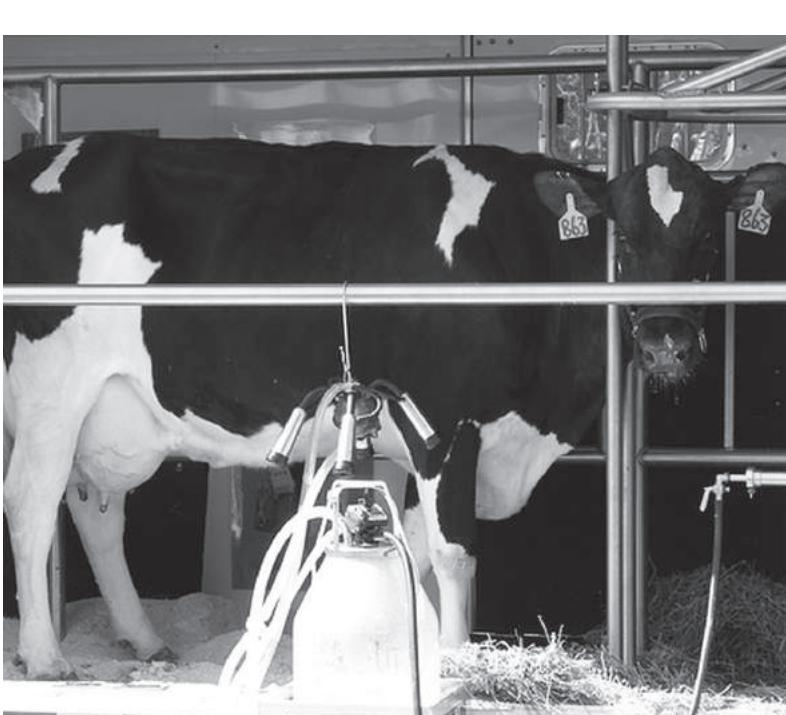
30 minučių, taip pieno atidavimo procesas užsitemps. Vėliau karvė, bijodama melžimo, ima numetinti melžimo aparatą.

Dėl netinkamo melžimo, patekus į spenius bakterijoms ir mikroorganizmams, karvė dažnai ima sirsigtį mastitu ir mes priversti ją išbrokuoti. Visa kaltė verčia karvę, nors šiuo atveju karvės ligų, jos baimių ir fizinių prie-vartos buvo galima išvengti, jei melžėjos ir atsakingi darbuotojai žinotų galimas savo klaidas.

Kad ūkis išvengtų tokį finansinių nuostolių, karvę reikia melžinti „su protu“. Jei pastebėjote, kad kažkuriamo tešmens ketvirtyste darliko pieno, uždenkite kitus melžilius ir melžkite tik tą tešmens ketvirtį, taip pat atlikite tešmens masažą. O rankinio stabdymo mygtuką naudokite tik kraštutiniu atveju. Nutrauktį melžimą rekomenduoju, kai iš vieno ketvirčio melžiamą 50 ml/min. arba 200 ml/min. iš tešmens. Geriau keliais kartus prieikite prie karvės, kad išsitikintumėte, jog visi speniai tuštū, negu naudokite rankinį stop mygtuką, taip kankindami karvę.

Sie mano patarimai naudingi ne tik melžėjoms. Fermos vedėja ir

veterinarijos gydytojas taip pat turi sekti, ar melžėjos teisingai melžia, kad kuo mažiau būtų pa-kenkta karvės sveikatai. Jei melžėjos jaučia kontrolę, jos ima atsakingiai dirbtai, jei kontrolės nėra, tai dirba kaip, ką ir kada nori. Juk melžimas yra pats svarbiausias fermos ekonominio gyvybin-gumo faktorių. Netinkamas, ne-patikimas melžimas, kaip išdės-čiau šiame straipsnyje, sukelia finansinius nuostolius. Ši faktą gerai turi išsiųmoninti visi: nuo fer-mos vadovo iki melžėjos. (Šaltinis www.pienoukis.lt)

Karščio streso galima išvengti

Karščio stresą gyvuliai gali patirti ne tik Viduržiemo jūros baseino regionuose, Centrinėje Europos dalyje, bet ir vidutinio klimato šalyse – Didžiojoje Britanijoje, Vokietijoje ir Lietuvoje. Jis sukelia aukšta aplinkos temperatūra ir santykinis oro drėgumas.

Reda Milčiuvienė

Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos gyvulininkystės specialistė

Galvijai geriausiai jaučiasi, kai temperatūra yra nuo -13°C iki +25°C. Šis temperatūros diapazonas optimaliausias galvijų fiziologiniams poreikiams palaikyti, gyvulio temperatūra tuo tarpu būna 38,4°C-39°C. Jei aplinkos temperatūra aukštesnė kaip 25°C (kitų autorų teigimu – per 20°C), galvijai patiria karščio stresą: pablogėja sveikata, sumažėja produktyvumas, atsiranda zoohigieninių rodiklių pokyčių. Ypač karščio stresui jautrios aukšto produktyvumo karvės. Atlikus tyrimus, nustatyta, kad karštą vasarą karvių produktyvumas gali sumažėti net iki 50 proc. (žr. 1 lentelę), karvės sunkiai apséklinaus – pirmu seklinimu apsiséklino tik 10-20 proc. patyrusių karščio stresą karvių.

Pagrindiniai požymiai, rodantys, kad gyvulys patyré karščio stresą, yra produktyvumo sumažėjimas, pakilusi kūno temperatūra (> 39,4°C), padažnėjės kvépavimas (nuo 80 iki 100 kartų per minutę), nuo 10 iki 25 proc. sumažėjės SM suvartojojimas. Kai karščio streso forma sunkesnė, gyvulys būna apatiškas, kvépuoja išsižiojęs, švokščia, liežuvis iškištas. Pirmuosius būdingus karščio streso požymius jau galima pastebeti, kai aplinkos temperatūra yra 26,6°C-32,2°C, o santykinis oro drėgumas – nuo 50 iki 90 procentų.

Jei sunku nuspresti, ar gyvuliai kenčia dėl karščio, galima atlkti tam tikrus matavimus. Pamatuojaama 10 karvių kūno temperatūra (rektaliai). Jei 7 iš jų kūno temperatūra yra apie 39,4°C, galima ma-

nyti, kad tai pirmi karščio streso požymiai. Karvių kūno temperatūra turi būti matuojama po pieštų, kai aplinkos temperatūra yra aukšta. Esant sunkiam karščio stresui, karvių kūno temperatūra yra apie 41°C. Taip pat galima pamatuoti ir gyvulio kvépavimo tankumą. Jei 7 iš 10 karvių kvépavimo tankumas dažnesnis nei 80 kartų per 1 min., tikėtina, kad jis patyré karščio stresą. Jei daugiau kaip 5 karvių kvépavimo tankumas yra 100 kartų per 1 min., būtina imtis priemonių karščio stresui sumažinti.

Karščio streso mažinimo būdai

Vanduo

Pirmas žingsnis, siekiant sumažinti karščio streso poveikį – pasirūpinti ir užtikrinti pakankamą kiekį vėsesaus, švaraus vandens. Vanduo yra pirminė pieno gamybos medžiaga, jo piene yra apie 85 procentus. Karvės, pačių aplinkos temperatūrai, dažniau ištroksta: vandens išgeria iki 50 proc. daugiau, kai temperatūros ir oro drėgmės indeksas yra apie 80 (žr. 2 lentelę). Lentelėje galime matyti, kad aplinkos temperatūrai kylant nuo 30 iki 35°C, vandens suvartojojama nuo 95 iki 144 litrų. Taigi labai svarbu, kad vėsesus vandens būtų pakankamai.

Girdyklos ganyklose turėtų būti įrengtos šiek tiek toliau nuo melžimo aikštelių, pavésyje, kadangi karvės nelinkusios karštu oru daug judėti. Girdyklos dažniausiai įrengiamos netoli pagrindinio tako į tvartą ar šérimeo vietas.

Pavėsis

Pavėsi gali sudaryti medžiai ar dirbtinės priedangos. Svarbu,

NEPRIKLAUSOMA TYRIMŲ LABORATORIJA
INDEPENDENT TESTING LABORATORY

UAB „Nepriklausoma tyrimų laboratorija“ (UAB NTL) plečia atliekamų paslaugų sritį ir siūlo ūkių valdytojams bei kitiemis suinteresuotiemis asmenims pasinaudoti galimybe ištirti somatininių laštelinių skaičių žaliame karvių piene. Somatininių laštelinių skaičiaus tyrimas atliekamas naudojant matuoklį „Somascope“, dirbantį srauto citometrijos principu.

Konservuotus ir numeruotus pieno mėginius galima įduoti vairuotojams laborantams ar žaliavos pirkimo vadybininkams, kurie parveš mėginius į UAB NTL.

Paslaugos kaina 1 mēg. – 0,27 euro centai. Tyrimų rezultatai pagal pageidavimą bus perduodami atsakingam zonos vadybininkui, mėginius atvežusiam vairuotojui arba nurodytu telefono numeriu.

kad karvės galėtų pailsėti ir pasislėpti nuo tiesioginių saulės spinduliu. Jos labai mėgsta medžių pavėsi, dažnai būriuojasi aplink juos. Tai néra gerai, kadangi po kelių metų medis gali žūti, be to, šiose vietose susidaro purvo duobės. Karvėms gulint purvo duobėse po melžimo, kai spenio sfinkteris nebūna visiškai užsidarės, įvairios bakterijos ir mastito sukéléjai gali patekti į tešmenį, užteršiamas tešmens paviršius bei gyvulio kailis.

Vienas iš problemų sumažinimo būdų – probleminiu vietų aptverimais elektriniais aptvarais. Tada šios pavésingos vietas gali būti naudojamos pakaitomis, leidžiant pradžiuti purvo duobėms. Dirbtines priedangas taip pat rekomenduojama perkelti iš vienos ganyklos vietas į kitą, leidžiant pradžiuti purvo duobėms, jei tai yra įmanoma.

Tvartai

Norint išvengti karščio streso tvartuose, būtina naudoti kompleksą priemonių: vėsų vandenį, užtikrinti gerą oro judėjimą patalpose (ventiliaciją), užleisti užvolaidas ant langų, pro kuriuos patenka tiesioginiai saulės spinduliai. Drékinant vėsiu vandeniu bei esant gerai ventiliacijai, gyvuliai atvésinami. Viena svarbiausiai sąlygų, naudojant tokią gyvuliu vėsinimo sistemą, – įrengti papildomus ventiliatorius, nes kai oras pakankamai nejudą ir patalpoje padidėja oro drėgmė, galima su-

Gerinant pieno kokybę, ypatinai svarbus veiksnių yra karvės sveikata. Vienas svarbiausiai sveiko tešmens rodiklių – somatininių laštelinių skaičius (SLS tūkst./ml).

UAB „Nepriklausoma tyrimų laboratorija“ (UAB NTL) plečia atliekamų paslaugų sritį ir siūlo ūkių valdytojams bei kitiemis suinteresuotiemis asmenims pasinaudoti galimybe ištirti somatininių laštelinių skaičių žaliame karvių piene. Somatininių laštelinių skaičiaus tyrimas atliekamas naudojant matuoklį „Somascope“, dirbantį srauto citometrijos principu.

Konservuotus ir numeruotus pieno mėginius galima įduoti vairuotojams laborantams ar žaliavos pirkimo vadybininkams, kurie parveš mėginius į UAB NTL.

Paslaugos kaina 1 mēg. – 0,27 euro centai. Tyrimų rezultatai pagal pageidavimą bus perduodami atsakingam zonos vadybininkui, mėginius atvežusiam vairuotojui arba nurodytu telefono numeriu.

Skelbimai

Parduoda

Technika

Traktorių BELARUS-820 (2006 m., su frontaliniu krautuvu, yra šakės mėšlui, grėbtuvai), suruvež (2007 m., 4 tonų, su siurbliu), priekabą gyvuliams vežti (3 vietų), rulonų vyniotuvą (2008 m.). Tel.: 8~679 85204; 8~676 37465.

Pjaunamają KUHN (2,5 m pločio, prikabinama). Tel. 8~615 95725.

Bulvių sodinamasis, šienapajovės, šakų smulkintuvus (benziniai), grūdų valomąsias, 380 V ventiliatorius, 220 V suvirinimo aparatus, pusautomaciaus („kempas“), benzininius vandens siurblius. Tel. 8~671 52660.

Presą FORTSCHRITT 454 (galima kabinti priekaba). Tel. 8~686 96069.

Malūną DKU (30 kW), grūdų pakėlimo „sraiges“ (6 m ir 4 m). Tel. 8~600 66246.

2 vietų melžimo aikštelę su stogeliu ir ratais (kaina 350 Eur), 4 vietų melžimo aikštelę be stogelio su šeryklomis (kaina 320 Eur), priekabą 2PTS-4 (didžioji, kaina 1250 Eur), grūdų sėjamają SZT-3,6 su žolės įseliu (kaina 1150 Eur). Tel. 8~610 02860.

Lenkišką šienapajovę (mažai naudota), 3 m pločio kultivatorių, dvivagių plūgą, brikutes. Tel. 8~614 38724.

Grėblį vartytuvą DOBILAS-3. Tel. 8~684 93135.

5 žvaigždučių grėblį-vartytuvą. Tel. (8~449) 79153.

Šieno presą FORTSCHRITT-454, grūdų sėjamają CR 3,6, trašų barstytyvą. Tel. 8~614 88200.

Traktorius: MTZ-952 (2003 m.) ir T-40 AM (1994 m.). Tel. 8~610 75456.

Traktorių T-40 AM (1994 m., techniškai tvarkingas). Tel. 8~676 68257.

Kitas prekes

Pieno šaldytuvus: 1 t „Westfalia“ ir 800 l „Vedholms“. Plungės r. Tel. 8~618 04221.

Pieno šaldytuvą (360 l). Rietavo sav. Tel. 8~607 42162.

Pieno gamintojų dėmesiui!

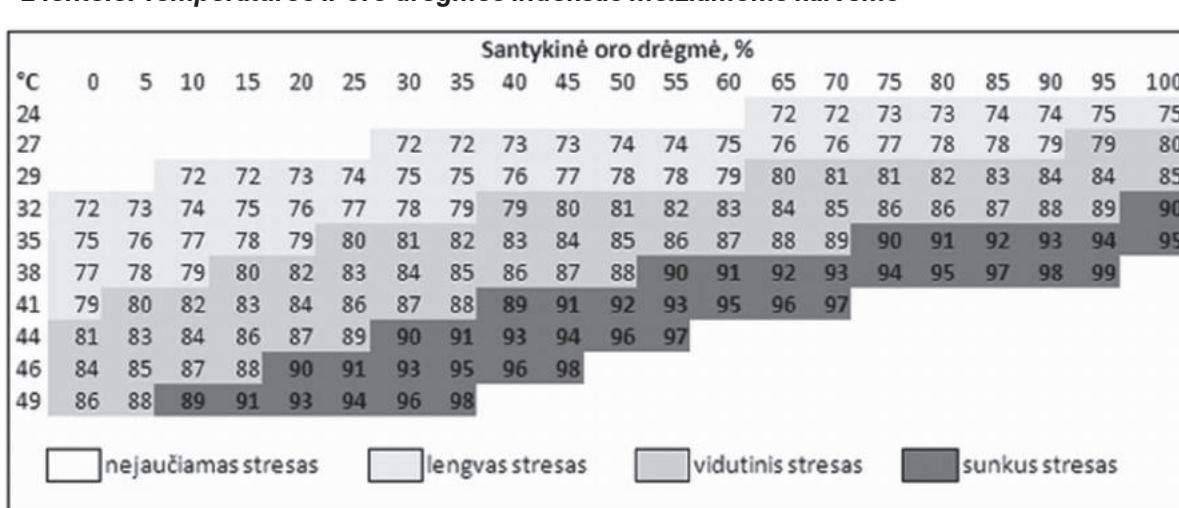
Parduodami naudoti pieno šaldytuvai (2000, 3200, 3600 litrų talpos).

Dėl išsamesnės informacijos kreiptis telefonu 8~687 78886.

1 lentelė. Faktinis sausujų medžiagų (SM), pieno primilžio ir vandens suvartojojimo pokytis, priklausomi nuo aplinkos temperatūros

Aplinkos temperatūra, °C	Numatomas suvartojimas		Pieno kiekis, kg (primilžis)
	SM	vandens, l	
20	18,2	81	27
25	17,7	88	25
30	16,9	95	23
35	16,7	144	17
40	10,2	127	12

2 lentelė. Temperatūros ir oro drėgmės indeksas melžiamoms karvėms

30-ojo gimtadienio proga:

Eriką Einorę (birželio 6 d.) — vyr. administratorę;
Indrę Gurinienę (birželio 12 d.) — gamybos darbininkę;
Rimantę Miniotienę (birželio 19 d.) — gamybos darbininkę;
Agnę Balčiūnaitę (birželio 12 d.) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“);
Akvilę Kostrominienę (birželio 17 d.) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“).

35-ojo gimtadienio proga:

Vitold Rodevič (birželio 15 d.) — vairuotojų ekspeditoriu;

Aureliją Vainoraitę (birželio 27 d.) — gamybos darbininkę;
Egidijų Zaveckį (birželio 10 d.) — vairuotojų laborantą;
Arūną Miliešką (birželio 23 d.) — pieno privežėją;
Jurgitą Nausėdienę (birželio 16 d.) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“).

40-ojo gimtadienio proga:

Vaidą Vaitkutę (birželio 18 d.) — gamybos darbininkę;
Oksaną Petkuvienę (birželio 3 d.) — operatorę;
Aureliją Anankaitę (birželio 12 d.) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“).

45-ojo gimtadienio proga:

Vitą Majienę (birželio 16 d.) — gamybos darbininkę;
Jolantą Garbauskaitę (birželio 22 d.) — svarbių klientų pardavimų vadybininkę;
Raimondą Kaminskienę (birželio 2 d.) — pieno surinkėją;
Iruṭę Damullenę (birželio 15 d.) — operatorę;
Ireniją Servą (birželio 28 d.) — operatorių;
Edmundą Pužaitį (birželio 23 d.) — vairuotojų ekspeditoriu;
Vilmą Butienę (birželio 19 d.) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“);
Dalią Ilcevičiūtę (birželio 5 d.) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“);
Jūratę Kmitienę (birželio 27 d.) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“).

50-ojo gimtadienio proga:

Edmondą Kniukštą (birželio 5 d.) — statybos darbininką;
Reginą Mikalauskienę (birželio 9 d.) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“);
Dalią Melešienę (birželio 17 d.) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“);
Liną Milerienę (birželio 19 d.) — aparatinio cecho meistrę (ABF „Šilutės Rambynas“);
Laimą Norbukienę (birželio 22 d.) — sūrių gamybos darbininkę (ABF „Šilutės Rambynas“).

55-ojo gimtadienio proga:

Astą Urnienę (birželio 14 d.) — produktų vystymo technologę;
Laimą Norvidienę (birželio 8 d.) — gamybos darbininkę;
Birutę Jelinskienę (birželio 23 d.) — laborantę (UAB „NTL“);
Adelę Bružienę (birželio 13 d.) — laborantę kontrolierę (AB „Klaipėdos pienas“).

60-ojo gimtadienio proga:

Laimą Martinkienę (birželio 28 d.) — pieno surinkėją;
Danutę Jurgutienę (birželio 30 d.) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“);
Birutę Krugelienę (birželio 23 d.) — sūrių gamybos operatorę (ABF „Šilutės Rambynas“).

30 metų darbo sukakties proga:

Antaną Jenkauską (dirba nuo 1986 06 02) — saltkalvų-autokaro vairuotoją.

25 metų darbo sukakties proga:

Joną Vainavičių (dirba nuo 1991 06 03) — statybos darbininką.

20 metų darbo sukakties proga:

Donatą Viskontą (dirba nuo 1996 06 03) — Žaliavos pirkimo vadybininką;
Elvyrą Porucienę (dirba nuo 1996 06 01) — pieno surinkėją;
Reginą Tamošauskienę (dirba nuo 1996 06 01) — pieno surinkėją.

15 metų darbo sukakties proga:

Liną Vaitkię (dirba nuo 2001 06 20) — klientų aptarnavimo vadovę;
Aleksą Šarkauskį (dirba nuo 2001 06 15) — šaltkalvį;
Aurimą Balčių (dirba nuo 2001 06 15) — vairuotojų vadybininką;
Vidą Arienę (dirba nuo 2001 06 14) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“);
Raimundą Daugalienę (dirba nuo 2001 06 21) — laborantę (ABF „Šilutės Rambynas“).

10 metų darbo sukakties proga:

Dangolę Stonkię (dirba nuo 2006 06 12) — gamybos darbininkę;
Reginą Buivydienę (dirba nuo 2006 06 09) — pieno surinkėją;
Rasą Žujevą (dirba nuo 2006 06 01) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“);
Kristiną Aniužienę (dirba nuo 2006 06 20) — pardavėjų kasininkę (UAB „Čia Market“).

5 metų darbo sukakties proga:

Jurgitą Šedytę (dirba nuo 2011 06 22) — „Pik-Nik“ fasavimo cecho gamybos darbininkę (ABF „Šilutės Rambynas“).

Telšių miesto šventėje – su DŽIUGU!

Kokios šventės be legendinio sūrio DŽIUGAS!

Šiakart miesto šventėje, į kurią sužėjo galybė žiūrovų, mat Telšių paskelbtį Lietuvos kultūros sosti-

ne, jėgas demonstravo tituluotiai stipruoliai, nes Masčio ežero pakrantėje vyko Baltijos galiiūnų čempionato III etapas. Tradiciškai surengta išvermės rung-

tis legendiniam sūriui DŽIUGAS, kur sekmingai su latviais ir estais galyjėjos lietuvis Vidas Blekaitis (kairėje).

baltoji varnele®

LAIMINGŲ KARVIŲ pienas ir šviežia grietinėlė

Be konservantu

Gausus baltymu ir kalcio šaltinis

Natūrali vanilė

Šviežia grietinėlė

Su meile pagaminta

Skaniausių atostogų ledai!

